

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-2-033

(Devralma)

Karar Sayısı : 22-41/564-228

Karar Tarihi : 08.09.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Dilan TOPRAK ERDAĞI, Harun ÇALI

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - SALIC International Investment Company
Temsilcileri: Sezin ELÇİN CENGİZ, Esmâ AKTAŞ
Ferko Signature Büyükdere Caddesi No:175 Kat:10
Levent/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Olam Agri Holdings Pte. Ltd.'nin ortak kontrolünün, nihai olarak Suudi Arabistan Kamu Yatırım Fonu tarafından kontrol edilen Saudi Agricultural and Livestock Investment Company'nin tamamına sahip olduğu iştiraki SALIC International Investment Company tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 22.07.2022 tarih ve 29813 sayılı ile giren ve eksiklikleri en son 19.08.2022 tarih, 30475 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 25.08.2022 tarih ve 2022-2-033/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Temasek Holdings Limited (TEMASEK) tarafından kontrol edilen OLAM Holdings Pte. Ltd.'nin (OLAM HOLDİNG) tek kontrolünde bulunan Olam Agri Holdings Pte. Ltd.'nin (OLAM AGRİ) %(.) oranındaki hissesinin, nihai olarak Suudi Arabistan Kamu Yatırım Fonu (YATIRIM FONU) tarafından kontrol edilen Saudi Agricultural and Livestock Investment Company'in (SALIC) tamamına sahip olduğu iştiraki SALIC International Investment Company (SALIC INTERNATIONAL) tarafından devralınması ve OLAM HOLDİNG ile SALIC INTERNATIONAL tarafından OLAM AGRİ üzerinde ortak kontrol kurulması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) Bildirim konusu işlemin temelini SALIC INTERNATIONAL ve OLAM HOLDİNG arasında 25.03.2022 tarihinde imzalanan Satım ve Alım Sözleşmesi (SAS) oluşturmaktadır.
- (6) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrasına göre; "Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim oluşturulması" (tam işlevsel ortak girişimler)¹ birleşme veya devralma sayılan

¹ Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz, para. 79.

hallerden kabul edilmektedir. Bu tanım çerçevesinde bir ortak girişimin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme ve devralma sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması, ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması ve kalıcı olarak faaliyet göstermesi gerekmektedir.

- (7) Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kontrol Kılavuzu) 48. paragrafında; "*İki ya da daha fazla teşebbüs ya da kişi, başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama imkânına sahipse ortak kontrolden söz edilecektir. Bu anlamda belirleyici etki bir teşebbüsün stratejik ticari davranışlarını belirleyen eylemleri engelleme yetkisi anlamına gelir. Belirli bir hissedara bir teşebbüste stratejik kararları belirleme yetkisi veren tek kontrolün aksine, ortak kontrolün özelliği iki ya da daha fazla ana şirketin önerilen stratejik kararları reddetme yetkisinden kaynaklanan kilitleme olasılığıdır. Ortak kontrole sahip hissedarlar ortak girişimin ticari politikasına karar verirken ortak bir anlayışa sahip olmak ve işbirliği yapmak zorundadır. Hissedarlar (ana şirketler) kontrol edilen teşebbüsle (ortak girişim) ilgili önemli kararlarda mutabakata varmak zorundaysa ortak kontrol söz konusudur*" açıklaması yer almaktadır.
- (8) Bu kapsamda iki veya daha çok sayıda teşebbüs ya da gerçek kişi, başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama olanağına sahipse ortak kontrolden söz etmek mümkündür. Oy haklarında ya da karar organlarına atamada eşitlik, azınlık hissedarlarının veto hakkına sahip olması, bütçe, işletme planı, önemli yatırımlar gibi stratejik kararlarda iş birliğinin gerekliliği ortak kontrolü sağlayan temel araçlardır.
- (9) SALIC INTERNATIONAL ve OLAM HOLDİNG arasında imzalanacak olan Hissedarlar Sözleşmesi uyarınca OLAM AGRİ'nin yönetim kurulunun (.....) üyeden oluşacağı ve (.....) üyeden oluşan yönetim kurulunun (.....) üyesini atama ve seçim hakkının OLAM HOLDİNG'e, (.....) üyesini atama ve seçim hakkının ise SALIC INTERNATIONAL'a ait olacağı belirtilmiş ve yönetim kurulunun toplantılarının tamamında toplantı nisabının (.....) yönetim kurulu üyesi ile sağlanacağı ve bu (.....) üyeden (.....) OLAM HOLDİNG'e (.....) ise SALIC INTERNATIONAL'a ait olacağı ifade edilmiştir. Ayrıca saklı tutulan konular (*reserved matters*) hariç olmak üzere, yönetim kurulunun Hissedarlar Sözleşmesi uyarınca tayin edilen kurul üyeleri tarafından kullanılan oyların salt çoğunluğuyla karar alacağı belirtilmiştir. Bildirim çerçevesinde, Hissedarlar Sözleşmesi kapsamında saklı tutulan konuların (.....) ifade edilmiştir.
- (10) Ortak kontrolün gerçekleşip gerçekleşmediğini tespit ederken ana teşebbüslerin eşit oy hakkına sahip olması veya karar organlarında eşit üyeyle temsil edilmesi; ana teşebbüslerden bazılarının azınlık paylarına sahip olmasına rağmen veto haklarını elinde bulundurması, oylamalarda ortak hareket edilmesi gibi hususlar belirleyici olmaktadır. Diğer bir deyişle, ortak kontrol sadece hissedarlık yapısıyla değil, karar alma süreci ile yönetim mekanizmasının tasarımı, şirketin önemli kararlarında veto hakkının varlığı, hukuki/fiili olarak oy haklarının birlikte kullanılması ihtimalleri ve belirleyici oyun yokluğu gibi faktörlerin değerlendirilmesiyle ilgilidir. SALIC INTERNATIONAL ve OLAM HOLDİNG arasında imzalanan Hissedarlar Sözleşmesi çerçevesinde, OLAM AGRİ'nin karar alma ve yönetilme süreçleri üzerinde ortaklardan sadece birinin tek başına kontrolünün bulunmadığı, özellikle ortak kontrolün varlığı bakımından önemli olan stratejik kararlarda (üst yöneticinin atanması, yıllık iş planı ve bütçenin onaylanması gibi) her iki ortağın da etkin rol oynamasının gerekli olduğu, taraflardan sadece birinin onayı ile bu kararların alınmasının mümkün olmadığı ve dolayısıyla ortakların her ikisinin de OLAM AGRİ üzerinde belirleyici etki uygulama olanağına sahip oldukları anlaşıldığından ortak kontrol unsurunun sağlanmış olduğu değerlendirilmiştir.

- (11) İkinci olarak, bir ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkabilmesi için operasyonel bakımdan bağımsız olması gerekmektedir. Kontrol Kılavuzu'nun 82. ve devamı paragraflarında, bir ortak girişimin tam işlevsel olarak kabul edilebilmesi için ortak girişimin bağımsız olarak faaliyet göstermek bakımından yeterli kaynaklara sahip olması, doğrudan ana şirketlerle bağlantılı bir işlevin ötesinde bir faaliyet göstermesi, satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olmaması, kalıcı olarak faaliyet göstermesi gibi nitelikleri taşıması gerektiği açıklanmaktadır.
- (12) Bildirim Formu'nda yer alan bilgilerden; işlemin tamamlanmasının ardından OLAM AGRİ'nin kendi yönetim yapısına ve finansal kaynaklar, personel ve varlıklar da dâhil olmak üzere yeterli kaynak erişimine sahip olacağı, hâlihazırda yaklaşık 8.900 çalışan istihdam ettiği ve 50'nin üzerinde üretim tesisini işletmekte olduğu, müşterileri ile olan ticari ilişkilerini kendi ticari organizasyonu vasıtasıyla yürüttüğü anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, işlemin tamamlanması sonrasında da OLAM AGRİ'nin pazarda bağımsız olarak faaliyet göstermek için yeterli kaynağa sahip olacağı değerlendirilmiştir.
- (13) Bu açıklamalar çerçevesinde, bildirim konusu işlem sonrasında OLAM AGRİ'nin bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getireceğinden, bir başka ifadeyle tam işlevsel bir ortak girişim niteliğinde olacağından, işlem 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi kapsamında bir devralma işlemi niteliğindedir. İşlem taraflarının ciroları 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aştığından, işlem izne tabidir.
- (14) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca Türkiye'de bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları, etkilenen pazarları oluşturmaktadır.
- (15) Bildirim Formu'nda ifade edildiği üzere OLAM AGRİ, tarım ürünleri üreticisi ve işleyicisi olmasının yanında tarım ürünlerinin depolanması, nakliyesi ve satışı gibi tüm değer zinciri boyunca küresel ölçekte faaliyet gösteren bir şirkettir. OLAM AGRİ, Türkiye'de kurulu iştiraki Progıda Pazarlama A.Ş. (PROGIDA) aracılığıyla pamuk yetiştiriciliği ve toptan satışı alanında faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte, hem doğrudan hem de PROGIDA aracılığıyla tahıl (buğday ve mısır), yağlı tohum (susam ve soya fasulyesi), pirinç, kinoa ve chia, doğal kauçuk ve yemeklik sıvı yağ toptan ticareti alanlarında faaliyet göstermektedir.
- (16) OLAM AGRİ'nin, Türkiye'de kurulu iştiraki faaliyet gösterdiği pazarlardaki pazar paylarına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1-OLAM AGRİ'nin Türkiye'de Faaliyet Gösterdiği Pazarlardaki Hacim Bazında Pazar Payları² (%)

Faaliyet Alanı	2019	2020	2021
Pamuk yetiştiriciliği	(.....)	(.....)	(.....)
Pamuk toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Buğday toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Mısır toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Susam toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Soya fasulyesi toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Pirinç fasulyesi toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)

² Cevabi yazıda pazar payına ilişkin olarak yalnızca hacim bazında verilere erişebildiği ifade edilmiştir.

Doğal kauçuk toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Chia toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Yemeklik sıvı yağ toptan ticareti	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı			

- (17) OLAM AGRİ'nin Tablo 1'de yer alan Türkiye'de faaliyet göstermiş olduğu alanlar ve pazar payı verileri incelendiğinde; 2021 yılına ilişkin en yüksek pazar payı değerinin %(.....) ile soya fasulyesi toptan ticareti alanında gerçekleştiği ve bu değeri sırasıyla %(.....) ile pamuk toptan ticareti, %(.....) ile chia toptan ticaretinin takip ettiği görülmektedir. Ayrıca diğer faaliyet alanlarındaki pazar paylarının, anılan pazarlardakinden daha düşük düzeyde gerçekleştiği anlaşılmaktadır.
- (18) Ortak girişim tarafı OLAM HOLDİNG, Türkiye'de kakao, kahve, süt ürünleri, kuruyemiş ve baharat toptan ticareti ile fındık üretimi ve işlenmesi alanlarında faaliyet göstermektedir. Ortak girişimin diğer tarafı SALIC INTERNATIONAL ve SALIC INTERNATIONAL'ı kontrol eden SALIC'in ise Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmamakta ve Türkiye'de ciro elde etmemektedir. Ayrıca SALIC'i kontrol eden YATIRIM FONU'nun ise Türkiye dışında kurulu portföy şirketleri vasıtasıyla Türkiye'de zirai emtia pazarı ile ilişkili olmayan pazarlarda çok sınırlı sayıda faaliyet gösterdiği dile getirilmiştir.
- (19) Bu çerçevede ortak girişim tarafları OLAM HOLDİNG ve SALIC INTERNATIONAL ile ortak girişim konusu OLAM AGRİ'nin faaliyetleri açısından Türkiye'de yatay ya da dikey bir örtüşme bulunmadığı değerlendirilmiştir.
- (20) Yukarıda yer verilen inceleme ve değerlendirmeler sonucunda söz konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı, dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilebileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.